

[Aksel Larsen.]

kernevåbnene eksisterer, selv om jeg erkender, at der er en terrorbalance eller en blanding af terrorbalance og magtbalance, så er det alligevel en meget fattig trøst, at denne terrorbalance eller magtbalance eller kombination af begge tilsyneladende kan forhindre en storkrigs udbrud, for der er stadig væk risiko for, at en kernevåbenkrig med verdensødelæggelse kan udbrude på grund af overspændte nerver, forkert vurdering af situationen eller ved ren og skær fejltagelse. Det er dette, der i allerhøjeste grad gør spørgsmålet om international afspænding og skabelse af et større mål af international tillid til et så betydningsfuldt spørgsmål.

Jeg ved udmærket vel, at international afspænding og, jeg vil ikke sige genskabelse, men skabelse af et vist mål af international tillid nås ikke ved det, man har kaldt ensidig afrustning, altså ved at en eller anden eller en tredje part afruster ensidigt, mens man er bevæbnet på den anden side. Men jeg ved i hvert fald, at uanset om denne tillid ikke er skabt, så burde det være muligt at nå til en total standsning af kernevåbenforsøgene, således at de ikke må foretages hverken på jorden, i havet, i luften, i rummet eller under jorden. Jeg mener, at på et sådant område kan også de små lande gøre en måske betydningsfuld indsats, og skulle de ikke kunne gøre en betydningsfuld indsats, kunne de vel gøre en mindre betydelig, men de kan da i hvert fald gøre noget.

Jeg mener, at de små lande, hvortil Danmark vel hører, ved enhver lejlighed bør presse på for at få atommagterne til at gå med til en udvidelse af Moskva-aftalen, og de må gøre alt, hvad de kan for at modvirke en spredning af kernevåbnene, så endnu flere stater kommer i besiddelse af dem. Jeg vil tro, at hvis man stadig væk fastholder — også selv om det ærede medlem hr. Helveg Petersen har tilsluttet sig tanken om en nordisk atomfri zone — at man ikke vil træffe en aftale om etablering af en sådan zone eller udstede en erklæring om noget sådant, må man da i det mindste kunne fremskaffe erklæringer fra de nordiske lande om, at de ikke under nogen omstændigheder agter selv at forsøge at atomvæbne

sig eller fremstille atomvåben. Hvis Danmark i øvrigt fastholder sit nej til deltagelse i eller understøttelse af en eventuel MLF-styrke, nå ja, så har vi da allerede gjort noget, men der kan vel også gøres mere, ikke blot på dette område, men også på andre områder.

Jeg har bemærket, at Belgiens udenrigsminister, Spaak — og Belgien hører vel også til de lande, man kalder de små — i NATOs ministerråd den 17. marts har redegjort for sine samtaler med Rapacki, Polens udenrigsminister. Spaak har i denne redegørelse sagt, at han mener, at i den forholdsvis fredelige periode, vi befinder os i, burde vi udnytte tiden til at gennemdrøfte Rapackiplanens muligheder og se på dens detaljer. Jeg synes, at Danmark burde støtte en sådan opfattelse hos Spaak og være med til at foranledige en sådan undersøgelse.

Der har været talt om Rapackiplanen, der har været talt om Gomulskaplanen, der har været talt om en centraleuropæisk atomvåbenfri og militært udtyndet zone, men der har jo ikke været forhandlet alvorligt og konkret om det, og jeg finder, at det kunne gøres og ikke mindst mellem de lande, der må være særlig interesseret i at få en sådan plan virkeliggjort på den ene eller anden måde eller få etableret en sådan zone. Jeg tror, at etablering af en kernevåbenfri, militært udtyndet europæisk eller centraleuropæisk zone ville være et adskilligt større bidrag til verdensfredens sikring end mange års internationale nedrustningsforhandlinger. Jeg kan naturligvis ikke her lade være med at tænke på det indtryk, vi fik af disse forhandlinger gennem den højtærede udenrigsministers redegørelse. Vi fik jo ikke det indtryk, at der var nogle reelle fremskridt.

I kraft af Danmarks beliggenhed og deraf følgende særlige interesser mener jeg også, at Danmark ikke burde forholde sig passivt i spørgsmålet om, hvad der skal ske med Tyskland, eller hvis man foretrækker at udtrykke det sådan, hvad der skal ske med Berlin. Jeg synes ikke, det er nok, at der er stormagter, der er interesseret, jeg synes ikke det er nok, at Danmark er medlem af NATO og retter sig efter de beslutninger, NATO måtte træffe om forholdet til de to Tysklande. Jeg mener, at den omstændighed, at Vesttyskland er en del af Tyskland,